

A large, dark shadow of a hand is cast onto a light blue wall. The hand is positioned with fingers spread, palm facing forward. The lighting is dramatic, creating a strong contrast between the dark shadow and the bright blue background. The shadow is slightly out of focus, giving it a soft, ethereal quality.

Fedor Gál
@ Matěj
Přes ploty

Větrné mlýny

Větrné mlýny

Fedor Gál
@ Matěj
Přes ploty

Fedor Gál @ Matěj Přes ploty

Neodstraněná pošta

Tato kniha vyšla s finanční podporou Komisie SLOLIA,
Literárne informačné centrum, Bratislava.

© Fedor Gál, 2017

© Matěj, 2017

Translation © Miroslav Zelinský, 2017

© Větrné mlýny, 2017

ISBN 978-80-7443-217-0 (papírová kniha)

ISBN 978-80-7443-246-0 (eBook)

///

**Počátkem září 2009
mi přišel mail
od mladého
národního socialisty.
Následoval dialog.**

2009-2015

Dobrý den, pane Gále,
uvažoval jsem dlouho, zda vám psát či zda mám vůbec psát. Nakonec jsem se odhodlal napsat, a to proto, že konverzace může být prospěšná pro obě strany.

Když jsem si na vás bral e-mail, říkal jsem, že jsem národní socialista. Definice tohoto pojmu je mnoho a většina je absolutně nepřesná (nejlépe to určitě ilustruje slovník cizích slov vydaný bolševiky, nepamatuju si to přesně, ale píše se v něm něco v tom smyslu, že fašismus je konečná verze teroristického kapitalismu). Sám to „cítím“ jako nacionalismus říznutý neodarwinismem. Nacionalismus pak chápu jako NÁROD = KREV A PŮDA. Nejsem aktivní v rámci Odporu ani Pospolitosti (tito neoludáci jsou úplně mimo), to znamená, že jako jedinec nejsem společensky nebezpečný ☺.

Existuje mnoho důvodů, proč s vámi mluvit.

Hlavní byla asi snaha o porozumění, protože tak jako se vy snažíte porozumět „nám“ napříč dějinami (a podle

toho, co vím, se vám to nedaří — usuzuji takto z vašich závěrů o tom, proč došlo k prosazení národního socialismu), tak se já snažím porozumět Židům a také se mi nepřilíší daří. Odpusťte moji roztržitost, ale píší za pochodu a dělá mi problém udržet koncept.

V první řadě vám chci říct, že nelituji židovského utrpení víc než utrpení kohokoli jiného. Pobuřuje mě chápání holokaustu jako patentu na utrpení. Sám jistě uznáte, že se najdou i tací, kteří právě tento pohled zneužívají pro politické cíle. Celé to prizma evropského židovství (myslím hlavně ty nářky ohledně pronásledování napříč dějinami a kvazi biblická i judeo-křesťanská civilizace mi přijdou směšné, když už, tak anticko-křesťanská civilizace, to je stejně okatý antagonismus) má své mezery. Stačí, aby si rozumný člověk položil pár otázek, a začne se to sypat.

Víte, nejsem z luďácké rodiny. Jsem z Košic (a jako vlastní osobní trauma mohu uvést dům na Hlavní ulici, který nám zabrali bolševici, nebo dům na Mlýnské, který zbourali) a jako uvědomělý občan znám demografii Košic před válkou, takže vím, že přibližně 25% tehdejších obyvatel byli Židé. Také vím, že drtivá většina z nich zde nežila po generace, ale pouze okolo sta let.¹ Vždyť vy sám si musíte být vědom své identity, která demonstruje jednu z největších lží, které se váš národ dopustil, a to, že Židé nejsou rasa, ale náboženská skupina. Neurazte se, ale když jsem vás onehdy viděl smát se spolu s Petrem Schutzem v jeho simultánci, karikatura ze Stürmeru² by jako ilustrace rasové odlišnosti

nebyla výstižnější ☺. Jsem rasista jen do té míry, že jsem hrdý na svou rasu a věřím, že mezi rasami existují rozdíly. Bohužel jako běloch nemůžu říct „bílá je lepší“, „bílá je dobrá“, „bílá síla“ atd. To je jen další věc, která ve mně posiluje pocit ohrožení. Chápu váš strach o vnučku, ale já mám strach o své děti, které budou vyrůstat v zemi, kde menšiny jsou zákonem chráněny a kde existuje dvojí metr.³

Znovu jsem trochu odbočil.

Psal se rok 2000, bylo mi 15 let a každý čtvrtek jsem si kupoval *Domino fórum* (miloval jsem ho), navštěvoval jsem prestižní školu a byl sympatizantem DS (ne Dělnické, ale Demokratické strany) a později OKS — Občanská konzervativní strana, i voličem..., už jen proto bychom si mohli tykat. Vášnivě jsem o nich diskutoval a lobboval za ně všude tam, kde to bylo možné. Jak sám víte, vaše marginální ministrana má schopnost spojovat lidi, kteří se vyznačují určitým druhem rytířství. Gymnázium jsem nedokončil kvůli nenaplněným láskám, zpupnosti (ta je asi tím nejcharakterističtějším rysem mé osobnosti, ale k tomu se dostanu později), hazardu... prostě vášním všeho druhu. Vyhodili mě v předvečer dokončení. Zůstal jsem věrný „vášemu humanismu“ (škatulky jsou jen berličkami k tříbení myšlenek, tak mě nechtejte za slovo) i nadále a časem jsem zažil i první ročník *.týžďna*. Bez vzdělání a jako černá ovce rodiny jsem byl nucen emigrovat, respektive odejít gastarbajtrovat do Londýna. A tam začaly zajímavé paralely mezi mým a Hitlerovým životem. Nedřít po skladech a fabrikách, nikdy bych

.týždeň nehodil přes palubu a nestal se národním socialistou. Nebo asi stal...

Nevím to jistě, ale myslím, že většina neduhů společnosti je naším společným trápením. Prvenství, zdá se, získává odmítání uvěřit, nebo jak to nazvat (vy jako vzdělaný muž máte jistě vhodnější slova). Jak je možné, že celá čtvrtina Američanů nevěří ve skutečnou existenci Usámy bin Ládina? A dost lidí zpochybňuje holokaust? Samozřejmě, nabízí se vysvětlení, že dotyční jsou retardovaní, ale tak jednoduché to asi není. Nejsem příznivcem konspiračních teorií (přece dobře víme, že pověřivost zabíjí ☺, ale uzákonit počet obětí na 6 000 000 je do nebe volající drzost⁴ už s ohledem na to, že Endlösung (konečné řešení židovské otázky) byl přísně tajný projekt a Němci zahladili stopy (a že uměli být důkladní, Germáni jedni árijští), plus existují jasné kontroverze ohledně Osvětimi (4,5 milionů změněno na 1,5 milionu, Rusy zrekonstruované plynové komory atp.). Řeknu-li, že v Dachau byly plynové komory, mylím se, ale neporušuji zákon (spousta lidí mi zatleská, pokud to vhodně zaobalím), ale pokud si dovolím říct, že židovských obětí bylo méně nebo že plánované vyvraždění stálo život méně lidí než choroby, tak to už jsem jednou nohou v base. Chápete, co tím myslím? Dokážete se odosobnit od svých rodičů?

Co je to za společnost, která je stavěná na takto křehkých pilířích?

Už jsem vyčerpaný, nejsem žádný grafoman, ale jednu věc si neodpustím. Jak vás proboha napadlo ukazovat se na veřejnosti před rokem 1989, Slováci jsou přece na Židy

jako zuřiví psi! A to nejen z iracionálních důvodů (zbožňuju stereotypy ☺).

S úctou, Matěj

P. S. Rád bych věděl, máte mé slovo, že se to nedostane ven (i kdyby, kdo by mi věřil), zda jste v rámci svých meditací zkusil drogy, hlavně LSD, a pokud ano, oslovilo vás to?

A abych nezapomněl, pokud už nevíte, co se svým židovským zlatem, které schováváte ve sklepě..., nebyl byste tak laskavý a nefinancoval má studia až do konce vysoké školy plus nějaký ten závdavek potřebný k pokrytí akutní nouze (nemám na nájem)? Je to drzá prosba, ale z titulu mé vykořeněnosti (prakticky sirotek) máme něco společného. Rád vás pozvu na pivo.

Dobrý den, Matěji.

Není pochyb, že mí a vaši předkové byli Slováci. Jen ty mé téměř všechny vyvraždili. V Sachsenhausenu, v Osvětimi, v Terezíně, v Treblince, ..., abych vyjmenoval alespoň ta místa, o nichž skutečně vím, že tam umírali. Mám považovat za dostatečný důvod to, že když se usmívali, připomínali komusi karikaturu ze Stürmeru?

Chci vás ujistit, že v osmdesátých letech jsem se neukazoval na veřejnosti proto, aby mě bylo vidět. Dodnes považuji jakékoli utrpení za svůj problém.

Nejraději medituji při suchém červeném. Mám ho ještě asi deset lahví ve sklepě. Na studium by vám to asi nesta-

čilo. Z drog jsem závislý výhradně na nikotinu. Kouřím od základní školy. Jak šel čas, byly to Detvy, Bystrice, Lípy, Globusky, Sparty, Marlboro, ... dnes lehké Davidoffky. Ten zlozvyk mi dost vadí, ale už se ho asi nezbavím.

F. G.

Pěkný zbytek dne, Fedore, věřím, že o osudech svojí rodiny a spolu s tím i o osudech všech evropských Židů jste přemýšlel tuny hodin. Jste opravdu přesvědčen, že hlavní motivace tohoto procesu spočívala v pudové nenávisti vyplývající z rasy? Nikdo není bez viny a žádná akce nezůstane bez reakce — odpusťte prosím kliše, ale tak jednoduché to asi nebude. Rád bych se vyhnul trapnému antisemitismu, ale sám dobře víte, kolik Židů bylo před válkou na Slovensku a kolik toho vlastnili (4% obyvatel, 39% hospodářství).⁵ Je mi jasné, že pro vás je to indikátor šikovní, ale pro mě jako pro Slováka je to indikátor vykořisťování. Dobře vím, že dnes je to podobné. Jen v době národních států (a tuplem, jde-li o mladý národní stát), to byl problém, který uznávali i sami Židé. Nic z toho nedokáže ospravedlnit násilí, ale vězte, že konečné řešení začalo v roce 1942, když byl na stole požadavek bezpodmínečné kapitulace a německý záměr dát vám domov na Madagaskaru byl dost štědrý.⁶

Ten Stürmer byl asi netaktní vtip, ale může vás zahřát u srdce, že šéfredaktora pověsili (rád vám přetlumočím jeho poslední slova).

Davidoffky mi nechutnají, mám-li možnost, upřednostňuji tabák z Virginie. On daily basis kouřím červená Marlboro. Červené suché... mám rád těžká vína, burgundské apod. Ta zemitá chuť mě vždy dostane.

Pokud jste neměl LSD, určitě jste o tom alespoň četl? Závislost neexistuje a otevírá obzory.

Musím běžet, na viděnou, M.

Nevím, Matěji, jak byl rozdělen majetek na Slovensku před válkou. Jistě ale vím, že zabít souseda pro jeho majetek je loupežná vražda. Moje máma po návratu z Terezína našla jen prázdný byt. Její sestra, která přežila Osvětim, šla žádat sousedy, zda by nevrátili alespoň postel. Takže spíše než o pudovou nenávist jde o hamižnost. To už ani nemluví o tom, že Slovensko považovali za svou domovinu do té chvíle, kdy je sousedi a oficiální politika vyvedli z omylu. Dnes vyvádíme z omylu 11% spoluobčanů maďarské národnosti.

Ad červené: Momentálně spolupracuji s Martinem Hanzlíčkem (tvoríme pro www.tyzden.sk sérii videí o listopadu 89) a ten je z Mikulova. Vozí mi skvělý Cabernet Sauvignon. Já si příležitostně koupím izraelské z Golanských výšin. Cítím v něm slunce. Že by nějaký historický resentment?

O LSD jsem přečetl poměrně dost. Mám rád experimentující hlubinné psychology a alternativní spiritualitu. Mít možnost narodit se znovu, budu buddhistou.

Pěkný večer, F.

Dobrý den,
chápu, že musí být těžké odosobnit se od něčeho natolik osobního, ale opravdu jste nikdy nebral v potaz tyto širší souvislosti? Musel jste si přece položit otázku (vždyť jste nějaký ten intelektuál), odkud se vzal antisemitismus, a předpokládám, že jste došel i dál než jen po závist, hamiznost a podobně.

Co se Maďarů na Slovensku týká, tak znovu připomínám, že jsem z Košic, takže s hejslovákem z Kysuc se neshodnu. Babička je Maďarka, a když už jsem u kořenů, tak můj prapradědeček byl prvorozený syn grófa, který se zapletl s krčmářovou dcerou jménem Rothová, hehe. Věřím, že by společnosti neuškodilo, kdyby se občané kategorizovali na způsob římské republiky, ale nezdá se mi, že by Maďari měli obavy, co s nimi dál bude, současné spolužití funguje normálně. Překvapuje mě vaše starost o Maďary. Hned po Polácích a Rakušanech je pokládám za největší antisemity. A připadá mi to jako marginální problém v porovnání s tím, že Evropa po prohrané válce ztratila zasloužené velmocenské postavení, naše homogenita je narušovaná přistěhovalci a kultura ustupuje civilizaci denně a bez boje. To trápí mě a jistě nejen mě. Ty multikulti oblbováky nesežere každý.

Víno z Golanských: Nemělo by to správně být syrské víno? © Nebyl jsem na Blízkém východě, a abych řekl pravdu, mé cestovatelské aspirace směřují jinam (třeba wagnerovský festival nebo Normandie), ale když jsem byl

mladší, zbožňoval jsem Josefa Flavia i jeho dramtizace od Feuchtwangera. Krajina byla kouzelná, takže to slunce v lahvi vám věřím. Abychom mezi sebou měli jasno, vojenské úspěchy Izraele mi imponují stejně jako politika NÁRODU KRVE A PŮDY, ale nechápu fakt, že většina evropských Židů jsou liberálové, ba přímo anarchisti, a ti, kteří žijí v Izraeli, alespoň co jsem zjistil z oficiální politiky, jsou úplně jinde. Myslíte, že se řešení dvou států uskuteční v průběhu vašeho života?

Vím, že otázku, proč jste nevěšeli bolševiky, jste zodpověděl už milionkrát, ale co si myslíte o Karlu Krylovi? Proč nedostal nějaký post? Znal jste se s ním osobně?

M.

Ale no, odosobňuji se, jak jen to jde. Antisemitismus vzniká v lidských srdcích, duších a myslích z mnohých zdrojů. Z mýtů o židovské vině za smrt Kristovu, z nepřátelství ke všemu, co je jiné, z pudové závisti, z toho, že ublížit slabému je „lehčí“ než postavit se silnému, z principu a potřeby „obětního beránka“ a tak dále. V Indii či na Srí Lance jsem antisemitismus nepostřehl. Mají tam jiné, na nichž si vylévají svoje pudy a hrabivost. Ale všude jsem potkal lidi, s nimiž skamarádit se mi nedělalo problém, stejně jako takové, kteří by mi zakroutili krkem. Většinou v iluzi o obsahu mé peněženky než z nechuti k mému nosu.

Co se týká Maďarů na Slovensku, zmínil jsem je proto, že tvoří na Slovensku velkou menšinu. Na rozdíl třeba

od Poláků nebo Rakušanů. Znepokojuje mě, jak si s touto kartou politické elity zahrávají. Připouštím, že víc mě zajímají problémy „teď a tady“ než problémy, které jsou mimo můj dosah. Na velmocenské postavení Evropy mám asi malý vliv a osobně bych řekl, že je přesně takové, jaké si zasloužíme. Jen nevím o tom, že jsme prohráli válku. Síla kultury se měří její schopností přežít konfrontaci s jinou. A teď mluvím o konfrontaci kultur, která opravdu nemá nic společného s kanony.

Víno z Golanských je víno z Golanských, stejně jako malokarpatské je malokarpatské.

Vojenské úspěchy Izraele vnímám jako úspěchy v boji o přežití. Zdá se mi, že vzniku Palestinského státu se dožiju, jen se obávám, že se nedožiju přátelského spojení Palestiny a Izraele.

S Karlem Krylem jsem se potkal jednou. Byl to sympaták. Asi byl dost zklamaný tím, jak pomalu a jakým způsobem se věci po listopadu 89 vyvíjely. To ale nebyl sám. Myslím si, že člověk má právo cosi očekávat sám od sebe. Nárokovat si, aby se druzí chovali podle jeho představ, je už první krok k fanatismu.

E.

Dobrý den, pane Gále,
je mi líto, že jsem neměl čas odpovědět, ale, jak jistě chápete, zápas o evropskou kulturu a přežití bílé rasy mi občas narušuje osobní život, ne, že bych byl argumentačně

vyčerpaný, jen se mi nezdá, že by naše diskuze byla moc kreativní (až na to víno a cigarety).

Rád bych vás upozornil na existenci tohoto blogu: *nassmer.blogspot.com*. Těším se na váš názor, jestli toto je ještě podnětné bádání nebo už nebezpečný revizionismus. A další *deliandiver.org*, co se filozofie týká, je tento „lightka“, ale kdo to dnes ještě bere seriózně, nemám pravdu?

Přeji hezký den, Matěj

Kreativní dialog nám dvěma prozatím nehrozí. Na blogy, jež mi doporučujete, se podívám, až budu mít volnou chvílku. V noci jsem se vrátil z Berlína a Lipska, kde probíhala diskuze o našem filmu *Krátká dlouhá cesta*, a čeká mě dost velký shon při dokončování filmu *Dobré ráno, Slovensko*.

F.

Pane Gále,
vždyť vy jste byl v Košicích v Tabačce⁷ před pár měsíci ☺. Šel jsem tam, protože jsem se na vás těšil — tedy nejvíce na konfrontaci (slovní), ale podle tehdy aktuálních informací tam měl být jen váš film a diskuze. S vaší účastí se už ani nepočítalo, takže jsem se zvedl a šel pryč. A světe, div se, dnes jsem potkal kamaráda a ten mi řekl, že jste

přece jen dorazil. No škoda, měl jsem připravené nějaké citáty z Krylových písní a básní po roce 89 (*Timur a jeho parta, Čarnogurského tanky*) a hrozně jsem vás chtěl konfrontovat za účasti kapely, která hraje Kryla. Jinak, dost drzé od vás, nemyslíte? I gójové mají paměť.

Přemýšlel jsem o tom, co jste psal o buddhismu (četl jsem také knihu rozhovorů západních vědců a dalajlámy — na mě udělal dojem intelektuálního mrzáka), ale vážně to má budoucnost — vždyť se do toho dá nacpat úplně všechno ☺. Snad to pomůže při profilování ukradené identity (liberalismu, konzumu a holokaustu už i tak dochází dech) tomuto těžce zkoušenému kontinentu.

Matěj

P. S. Četl jsem knihu židovských vtipů (ne vtipů o Židech) a bylo to hrozně rozkošné.

Ano, byl jsem 17. (nebo 16.?) listopadu v Košicích. Měl jsem tam hned tři diskuze a dvě projekce našeho filmu. Všiml jsem si, že jeden pán Tabačku nahrál na video a pustil na *YouTube*. Takže svou konfrontační povahu můžete aplikovat i s odstupem času. Nějaké fórum se jistě najde. Jen nerozumím, jakou drzost máte na mysli. Tuším, je čas, abych se i já nasral.

F.

Nechci vás rozčilovat, dokud mě neznáte — prostě se mi nelíbí představa, že se přidávám k nasíracím anonymům, ale pokud se tak rozhodnete, máte na to samozřejmě plné právo. Drzostí jsem měl na mysli využívat odkaz Karla Kryla⁸ jako pozadí pro vlastní prezentaci (resp. prezentaci svých názorů a postojů), když je faktem, že Kryl si udržel střízlivý pohled na věc i po roce 89 — nefandil vám (*Timur a jeho parta, Čarnogurského tanky, Demokracie*, kniha rozhovorů *Půlkacíř...*). Dost rozporů, nemyslíte?

Matěj

Nechápu naši výměnu e-mailů, Matěji, zatím jako nasírací. Jen mám pocit, že oba píšeme z různých vesmírů.

Například: Do Košic se mi opravdu nechtělo, ale nakonec jsem dorazil. Ne na sebe prezentaci, ale na prezentaci filmu *Dobré ráno, Slovensko*. Pracovali jsme na něm sedm měsíců a byla to fuška. Objeli jsme téměř celé Slovensko a mluvili s desítkami lidí. Je to prezentace událostí, které jsou podle mě pro novodobé dějiny této země zcela zásadní. To, že tam bude hrát nějaká kapela, jsem nevěděl. Že to byla tato kapela, bylo celkem fajn. Mám Kryla rád. To, že listopad 89 nevedl k událostem připomínajícím růžovou zahradu, je věc občanů Slovenska. Ano, pádu komunismu mnozí zneužili. Pokud jde o mě, byl jsem a taky jsem zůstal kritický. Konečně to, že dnes žijí v Čechách, je důsledek. Byl jsem iniciátor

prvního odvolání Vladimíra Mečiara v dobách, kdy byl miláčkem 85% mých krajanů.⁹

To, že na vás dalajláma udělal dojem intelektuálního mrzáka, je důkazem vaší intelektuální zralosti. Tibetský buddhismus je prastarý a techniky ovládání mysli a fyziologických procesů, které vyvinuli, jsou inspirací expertům na kognitivní vědy. Důkazů je bezpočet a vygooglit si to můžete vmžiku.

Nutno podotknout. Mluvíte s člověkem z masa a kostí, mám své jméno, stav, osud, názory, hodnoty, postoje... mluvím s vámi otevřeně. Vy se ukrýváte za anonym. Zbabělost?

Pěkný víkend, F. G.

Dva rozdílné vesmíry, případně dimenze (jeden nakupuje v Tescu a druhý v Lidlu). Máte pravdu. Vy jste židovský intelektuál (nulový pejorativní nádech), který, jak se zdá, nemá žádné jiné názory než jako z pětihvězdičkové učebnice etiky a těžko se zmůže na jiný názor než zbytek humanistického světa (a ještě mám podezření, že nechápete ironii). Já jsem chlapík, který reflektuje sebe samého a vše okolo vtípem a filozofuje kladivem (to vypadá na něco víc než jen latentní schízu).

K prvnímu odstavci nemám co říct. I kdyby to byla pravda, vůbec nic to nemění na tom, že revoluce zničila obrovské množství lidí (jako snad skoro vždy — ale je to

jejich problém). Já jen, že ten Kryl, v kontextu s vaším filmem... ani nevím. Přijde mi to spíš, jako by i po smrti musel zpívat hymnu s Gottem — znovu. Já vám neberu charakter, pokud bych si jen na chvíli myslel, že jste oportunista, tak vám nepíšu.

Dalajláma: buddhistické techniky podle mě nijak nesouvisí s intelektem, je to tradice. Nejsou výsledkem jeho myšlení. A v té knize, v níž se s ním baví právě kognitivní vědci, má pan dalajláma otázky typu: Má měňavka mozek? Duše je v mozku nebo v srdci?

Tradice zkrátka velmi pokulhávala za vědou.

Googlit důkazy ☺? Snažím se chránit si zdroje, nebo dopadnu tak, že budu citovat Morchedaje Kapustu ☺.

Kurňa, já mám taky maso, kosti a tak dál. Jen si chci uchovat soukromí. Co když se pustím do dlouhého pochodu institucemi jako slušní národní socialisti a nějaká Liga proti hanobení mi zakroutí krkem?

Matěj

P. S. Rád bych ve zkratce poznal váš názor na Imre Kertésze.

P. S. 2 Ještě jednu věc nechápu: pokud jde o malé cigánské děvčátko,¹⁰ tak jste schopný napsat všechny síly (lít peníze do extremistů à la Ondřej Čákl), ale pokud jde o lidi, kteří se nedokážou vyrovnat se společenskými změnami, tak je to jejich problém, že se s tím vyrovnat nedokážou. A totéž, co se týče umírající kultury. I tam necháte vyhrát silnějšího — pohodlnějšího. Kdyby měl

Napoleon počítačové hry a hamburgry, tak ještě teď loupe brambory na Korsice.

No, Matěji, já chodím nakupovat do malých obchůdků už roky. Prodavačky už mě znají, a tak si vždycky trochu popovídáme. Mám to takhle rád. Vážně nevím, co je „celý humanistický svět“. Ironii chápu, jen jsou rozhovory, při nichž jsem ve střehu. Humor a ironie jsou opravdu slabou stránkou mých veřejných vystoupení. Je to chyba, vím, ale co už.

Revoluce z roku 1989 má samozřejmě své oběti. Uznejte však, že v porovnání s jakoukoli předchozí revolucí (národněsocialistickou, komunistickou) je jich méně.

Kryl je člověk podobného ražení jako Hutka, Třešňák, Jirous, Karásek, Ivan Hoffman a mnozí další. Jeho žánrem byl protest. A protestovat je a vždy bude proti čemu. Jen Hutka, Karásek a Třešňák... se vrátili z nucené emigrace a protestují doma.

Dalajláma je misionář tibetského buddhismu. Chtít, aby změnil kánon, je asi stejné, jako chtít aby rabíni měnili tóru, křesťanští myslitelé odkaz Ježíše, guruové z indických ášramů vědy a tak dále. Různé vědy a duchovní cesty existují vedle sebe. Můžu vám poslat jména nejrůznějších vědců, kteří byli součástí odlišných duchovních nauk a spolupracovali na jednom tématu. My jsme ale mluvili o kognitivních vědách. Odborníci vážně žasnou, co buddhističtí mniši dokážou se svou myslí a svým tělem.

Věřte mi, že do Ondřeje Cakla jsem nelil žádné peníze. A to se známe mnoho let. Natálčiným rodičům jsem ale koupil pračku rád. To proto, že z těch desítek plyšáků, které jí lidé poslali, byl opravdu malý užitek. Matěji, proboha, proč si o mně myslíte, že mám zájem a je v mé moci, nechat nějakou kulturu umírat? A proč si myslíte, že je mi lhostejné lidské utrpení?

S Imre Kertészem jste mě zaskočil. Poctivě jsem se snažil číst vše, co u nás vyšlo, ale nějak bez účinku. Asi jsem četl nepozorně. Možná jsem propásl období, kdy jsem měl tuto literaturu číst. To Sándor Márai mě dostal na první pokus.

Fedor

Dobrý večer,
váš e-mail mi vykouzlil úsměv na rtech hned na několika místech a nevím, do jaké míry to byl váš záměr. Ale přece jen to asi nebude až tak hrozné s tím vaším smyslem pro humor. Chvilku mi připadáte jako maloměšťák (à la Adrian Mole), a vzápětí si tak připadám sám.

K vašim veřejným vystoupením: Měl jsem možnost vidět to z Tabáčky, na vaše doporučení, a pak ještě pár, ale nejvíce mi utkvělo to z minulé Pohody. Byla tam vidět evidentní bariéra mezi jednou stranou publika a tou druhou. Mezigenerační? Nevím, co to bylo, ale bylo to smutné. Ale vzhledem k tomu, že se většinou vyjadřujete k vážným tématům, ten humor tam ani nijak nechybí... I když. Já

jen, že takto objíždíte Evropu se samými smutnými tématy, které masy nezajímají. Nezdá se vám to krylovské? Nelepí se na vás různí mrzáci na duchu (kromě mě)?

Z těch protagonistů, které jste jmenoval, nebyl nikdo tak tvrdý jako Kryl. Pokud by byli, muselo by jim taky jebnout a Hutka by pak neměl čas sbírat moravské lidovky atd. ☺.

Vaši vysvětlující repliku o dalajlámovi беру. Kdybychom to zobecnili, každý z nás je otrokem tradice — ovšem s výjimkou vykořeněných šťastlivců ☺. Já jen, že některé jeho otázky byly vážně naivní. Tu knihu už jsem vrátil, ale můžu zjistit její jméno, pokud budete trvat na zdroji.

I já souhlasím s tím, že buddhismu patří budoucnost. Jen tu osobu odmítám pokládat za něco extra super. Osobně si meditaci ani neumím představit... Jednou jsem měl LSD, to se počítá? Asi to bude věkem — nedokážu myslet na nic.

Revoluce vám vyšla, co se konfliktnosti týká, na jedničku, to vám neberu. Jednou to nevděčný slovenský národ ocení (pravděpodobně až po vaší smrti, jak bývá zvykem), ale nemůžete se divit, že si národ (odporné, zprofanované slovo a zároveň tak krásné) ztotožní propad životní úrovně a ostatní problémy s vámi.

Nemám čas to dopsat, ale když to nepošlu takhle, tak to pak budu znovu všechno přepisovat. Proč si ty rukopisy Kafka nechával, když nechtěl, aby vyšly...

Salute, pokud si otevřete lahev ☺. Jinak přeji hezký večer.

M.

Ach jo, ten můj předešlý mail je dost příšerný. Samá chyba. Bude to tím, že jsem vám psal rovnou po příjezdu z letiště. Byl jsem čtyři dny v Londýně. To město mám rád. Hromada lidí, ale pořád mám pocit, že jsem v nějakém menším městě + skvělé hospody + milí lidé + skvělé parky + neuvěřitelná pestrost lidských bytostí. Byl bych rád, kdyby to tak zůstalo. Ano, i já tuším, že existuje jistá hranice, za níž se národní identita rozmazává. V Londýně to však navzdory guláši etnik, národností, reálií stále funguje. A na tom našem bílém Slovensku ne. Proč asi?

No, ty protagonisty shodou okolností dobře znám. S Hutkou jste trefil do černého. Třešňák, Karásek a Magor Jirous (například) jsou vážně jiné kafe. Netuším, jak by byl býval Kryl snášel roky v base (Magor), pálení rukou cigaretami (Třešňák), změnu profese z bohémského barda na kněze (Karásek) a podobně. Určitě by to byl býval zvládl.

Pokud jde o dalajlámu, na zdroji netrvám. Můj bratr je filozof a zabývá se kognitivními vědami a myslí. Díky němu jsem se dostal k autorům, jako jsou Maturama, Varela, Capra a další. Dalajlámu jsem začal pozorněji sledovat, když jsem si přečetl *Destruktivní emoce* (Praha 2004) a začal sledovat www.investigatingthemind.org... Přiznávám se, že čím jsem starší, tím více se vyhýbám složitým knihám. Pro mě osobně je však meditací každé soustředěné myšlení (i komunikace s vámi), soustředěné popíjení červeného s cigaretkou nebo posezení s přáteli a poslouchání konverzace.

Ano, s tou revolucí to opravdu nedopadlo zle. A dnes jsem si koupil knihu Miroslava Hrocha *Národy nejsou dílem náhody*. To jen lidé, kteří za slovo „národ“ skrývají své osobní deficity, ambice, nenažranost, hloupost, agresivitu, ... mě serou. A to hodně. Mimochodem, podle současných výzkumů je 83% občanů České republiky osobně šťastných. Zhruba stejný počet nadává na politiky a politiku. Dobré, ne?

Přemýšlím, že bych naši konverzaci dal na blog. Byl byste proti?

Pěkný den, F.

Byl jsem delší dobu pryč... nemoc, narozeninová deprese (jsem starší a stále tápu), výplatní deprese (věřitelé krouží okolo vily jako supi).

Téměř tři týdny jsem nebyl na internetu a cítím se lépe.

Nebudu mít nic proti, ale rád bych to autorizoval. Maily jsem psal na posezení a leccos bych ještě rád upravil.

Hlavně si ale nejsem jistý výpovědní hodnotou vašich odpovědí (na některé věci prostě odmítáte reagovat) a hodnotou mých někdy drzých otázek.

Rád bych otabuizoval některá témata: ocejchování Němců a Maďarů (běžná mainstreamová věc) přímo-nepřímo podporuje náš domácí nacionalismus, proč jsou Benešovy dekrety mrtvou křivdou, ale Německo stále musí platit reparace za události, které se staly dříve než Benešovy dekrety, jak se může úspěšná skupinová stra-

tegie jevit božím telátkům jako spiknutí, že správný pravičák by neměl čichnout k práci, protože ho to přejde, jak se zbavit patetických sraček, jde-li o historii, a podobně.

Nevím, jestli jsem se už chlubil, ale bydlím v podnájmu u starého bolševika (ročník 1928), který byl v ústředním výboru a je i v tak pokročilém věku zapálený. Někdy večer prokecáme i pár hodin. Já bych rád konfrontoval vaše a jeho názory na společné platformě pod mým dohledem... blog, kniha, brožura ☺. Jak pěkně to zní.

Přeji hezký den, Matěj

Jasně, autorizace. Posílám celý náš rozhovor. Plus redakci. Nepíšeme s diakritikou, zkusme odteď. Plus redakce jazyková — nemusíme se chlubit hrubkami, to je hlavně můj problém. Trošku se budu bránit věcným zásahům do textu. Mělo by to vliv na autentičnost. To už spíše korekce v průběhu dialogu. Klidně v budoucnu i kniha, zatím bych ale preferoval svůj blog. Nechte to bůhvíkolik lidí, ale je to taky platforma. Možná vždy po dvojici e-mailů. Blogy nemají rády dlouhé čtení. Je to na vás, Matěji.

Ano, i já mám pochybnosti o výpovědní hodnotě svých odpovědí. Ne proto, že bych skrýval své názory, ale mám své intelektuální limity. A vzdělanostní také. „Drzé otázky“ mi fakt nevadí.

Jde-li o ta tabu, pokud nehovoříme o intimitách soukromého života, tak souhlasím s omezeními, o nichž už jsem psal výše. Osobně si myslím, že podstatné je to, že

se vůbec bavíme. Možná časem pronikneme i do větší hloubky. Nemám nic ani proti triologu. Akorát by váš domácí teprve začal a my už jsme rozběhlí. I to by se dalo nějak napravit, pokud by to šlo přes vás.

Zdravím, Fedor

Dobrý den,
dost jsem o tom přemýšlel a nápad s blogem se mi nelíbí. Já jsem byl jen zvědavý na vaše názory a na vás. V žádném případě mi nešlo o zviditelnění se. Pravděpodobně bych začal přehánět s autostylizací, pokud bych psal něco, co by mělo být zveřejněno. Přílišná míra autostylizace mi zvedá žaludek (Bukowski, Kundera). Nerad bych způsoboval žaludeční nevolnosti lidem, které neznám. Každopádně, klidně to zveřejněte, kde jen chcete.

Něco k tomu Londýnu:

Ano, má nádhernou multikulturní atmosféru. Ale to město je přesně takové už víceméně stovky let. Jako hlavní město Západu a centrum největšího impéria, jaké kdy svět viděl, je to přirozený důsledek. Jenže i v Londýně je dnes pár čtvrtí, kde je běloch zoufalou minoritou. Samo o sobě to není nic hrozného, ale koexistence například s africkou minoritou je brutální (IQ mapa světa je toho jasným důkazem, bohužel). Arogantní hovada, která mají problém hodit odpadky do koše. Rasové reálie neradno podceňovat. V Londýně jsem žil a pracoval jako gastarbeiter, nebyl jsem tam jako intelektuál, který si přijel pro-

hlédnout muzea a pokecat s Rothschildem. Nevím, jestli znáte aktuální adrenalinový sport mladých gangů, při němž si skupina vyhlídne jednu nebo více osob a zkouší na ně nové tahy. Po mně samotném házeli negři kameny a hnali mě jak Poláka ☹. Multikultura vypadá fajn jen z hotelu ve West Endu, ale ne v ghettu plném požíračů sociálních dávek a drogových dealerů. Plus půl milionu většinou jazykově minimálně vybavených Poláků, kteří jsou asi jako naši hejslováci, prostě balada. A do toho čtu článek v *.týždni* (to jsem ho četl naposledy), že chudáci Poláci... Klidně mi přestříhňte pas a dejte mi novomanželskou půjčku.

To naříkání nad holokaustem — óóó, kolik Kafků, Einsteinů a Freudů vyletelo komínem (ejhle, člověk). Jednoznačně mi pro světový genofond přijde horší ztráta výkvětu wehrmachtu na Siegfriedově linii nebo na pláních pod Kavkazem nebo letců RAF nebo ruských tankistů nebo srbských partyzánů nebo 800 000 dobrovolníků SS, kteří splnili ukrutně těžká specifika, než ztráta bandy haličských Židů, kteří chtě nechtě na základě semknutosti a mimořádně úspěšné strategie nepřímo ohrožují každý stát s ambicí být státem národním.

Je mi líto toho, co se stalo Židům, ale mohli si za to sami (politika se nemazala s masami ani po roce 89). Jak řekl doktor Goebbels, kdyby měli trochu rozumu, jsou ticho jako myšky. Historický fakt, který to potvrzuje, je ten, že s konečným řešením se začalo až po vyhlášení Spojenců, že nebudou akceptovat jinou než bezpodmínečnou kapitulaci.

Prostě mi Židé připadají jako Němci — přesvědčení o vlastní výjimečnosti, a když jsou u kormidla, tak to přehánějí.

Jedna hodně intimní otázka: čtete někdy úvodníky Štefana Hríba?¹¹ Ten člověk asi nečte knihy, teda kromě bible a *Pána prstenů*, protože takové patetické sračky o ZLE a metafory s prsteny — vždyť to je strach a hrůza. Kosti v mozku.

Díky poválečné humanitě se dostaneme ještě do pořádných problémů.

Pokud by někdo utratil tolik peněz, jako utratili američtí bankéři v Číně, tak ho na potkání zastřelí, a bylo by to spravedlivé. Na Západě jsou tyto svině chráněny humanitou. Jak je možné, že se v mainstreamových videích nikdy, opravdu nikdy, nikdo ani náhodou nezamyslí, jestli je tato „demokracie“ tím nejlepším možným řešením.

Velmi, velmi, velmi rozhněvaný mladý muž.

M.

Zvláštní, Matěji, to je v těchto dvou dnech podruhé, co jsem narazil na meze dialogu. Poprvé to bylo, když jsem po dvaceti letech vycouval z nekonečné diskuze o kauze jistého Jana Budaje.¹² Je to příběh sociálně deprivovaného člověka svádějícího boj o vlastní integritu způsobem, který ničí vše okolo. V takových případech je asi vážně nejlepší vylézt z ringu. Současně by ale člověk měl zůstat obezřetný a připravený na to, že mávání pěstmi v ome-

zeném prostoru prázdného ringu sociální deprivanty nebaví.

F. G.

Chápu. Jen jsem včera přemýšlel, jak pohodlné je označit partnera/opponenta za úchyla, dementa, ... Prostě při nedorozumění se jako první nabízí sociální deprivace, případně demence či jiný duševní defekt. Všichni denně bojují o svou integritu a není to jednoduché. Jednou je vzorně osedlaná a jindy proteče mezi prsty... Uvidím za 20–30 let, jak dopadnu. Každopádně hledání nemůže uškodit.

Matěj

Otázka zní, co jsem vám měl na to poslední tvrzení odepsat... Že jste znevážil smrt nějakého potenciálního Einsteina, Kafky, Freuda, ... anebo Gálovy babičky... jako něco, co je méně hodnotné v porovnání se smrtí elitního vojáka SS? Abychom si rozuměli, póza velmi nahněvaného mladého muže je jen zrcadlo vaší duše?

Fedor

Víte, po veškeré té humanitě, zákazu svobodného bádání — zpochybňování — reflektování holokaustu,

ostrakizaci nacionalismu, politické korektnosti, právech pro devianty různého druhu, zkáze DS (Dělnické strany) atd.... Já jsem jen výsledek doby — citlivý s kritickým myšlením ☹. Možná jsem zbabělec a pravděpodobně i emocionální impotent, když mě nedojímá Natálka (dítě popálené při útoku českých neonacistů ve Vítkově v Čechách) se znetvořenou ručičkou ani vaše babička, ale tento těžký kříž si ponesu sám.

Matěj

... pomoci jednomu konkrétnímu člověku je dost. Každopádně víc než vytyčit si cíl pomoci rovnou celému národu. Holokaust byl, je a bude reflektován z rozmanitých hledisek. Argumentů pro tato tvrzení jsou opravdu tuny... nacionalismus na Slovensku není ostrakizovaný, ale je to součást politiky, dokonce vládní... DS v Čechách funguje pod mírně změněným názvem (Dělnická strana sociální spravedlnosti — DSSS), ale se stejným složením a stejným volebním programem. Ano, vadí mi. Demokracie je lepší než její opak. Dialog je fajn, ale má limity. Právě jsme na ně narazili.

Fedor

Pomáhat jednomu konkrétnímu chudákovi/mrzákovi je almužna/charita. Když se národ posbírá, tak bude cha-

rita zbytečná. Jak řekl klasik: „*Já neprosím o almužnu, já říkám, německý národe, pomoz si sám, a očekávám od každého Němce, kterému nechybí slušnost, že už pochoduje s námi.*“ Vždy mě dokáže rozesmát spravedlivý hněv Františka Šebeje,¹³ že i on je národ. To, že je SNS¹⁴ ve vládě, ještě neznamená, že se za národ bije (ale to jste ani nemyslel vážně... absurdní myšlenka, že se SNS stará o něco jiného než o sebe a svá korýtka).

Rozdíl mezi diktaturou jedné strany a diktaturou 2, 3, 4, 5, 6 stran ilustruje vysoká volební účast. Už Platón označil demokracii za nejlepší z nejhorších možných vlád, a to ještě ta naše (a nejen ta naše) má plutokratická specifika. Parlamentarismus nedokáže efektivně reagovat na problémy, které přesahují jedno dvě volební období (protože strana je také podnikem). Neměl bych problém, kdyby to byla přímá demokracie, ale toto je opravdu jen nevlastní sestřenice. Absolutistický monarcha měl větší citění pro potřeby lidí strachujících se o místo. Ano, DS je už DSSS.¹⁵ Takže k čemu bylo dobré najít prominentního právníka a zorganizovat proces, když výsledek jen zviditelnil stranu? Proč nemohl David Duke¹⁶ (mimořádně lidé jako on se rychle dostanou ke kormidlu, in my humble opinion) uskutečnit přednášku? Ta kniha je nudná, ale závadná a podněcující k bla bla bla určitě ne (400 stran kydání na Židy od bible po současnost na americký způsob)... A na co byl dobrý ten zákon o holokaustu, když se ještě nepoužil? Bič na nacisty? Které? Jen to dráždí milovníky svobody, jako jsem já. Ani jsem pořádně nevěděl, co je revizionismus, dokud ten zákon nebyl, a teď už mám načtené

všechno, co se mi dostalo pod ruku. Dobře, samozřejmě že většina z těch věcí jsou zhovadilé blbosti, ale některé jsou bohužel fakta: denacifikační (i norimberské) procesy obsahovaly film z Dachau o plynových komorách. Dnes všichni vědí, že tam nikdy nic takového nebylo,¹⁷ ale tři miliony Němců bylo denacifikováno i na základě tohoto filmu, který byl americkým podvrhem s odhrabanými mrtvolami. A existuje mnoho podobných věcí, které si zaslouží, i VZHLEDEM K OBĚTEM, vysvětlení, jenže se na toto téma ani nediskutuje a člověk s pochybnostmi je okamžitě ostrakizován. Jak může být „oficiální“ stanovisko, že kdokoli, kdo má pochybnosti a pátrá po pravdě, je neonacista a nediskutuje se s ním, když nejasností je, HLAVNĚ kvůli nánosům válečné propagandy, dost. Vždyť přece dobře víte, že zneuznané myšlenky se vracejí znovu a silnější (nezměrné množství příkladů v dějinách).

Vyjdu s kůží na trh, pokud budu mít co získat, kromě nicneříkajícího hrdinství... dejme tomu, když se mi podaří nacpat národní socialismus (to nejlepší z toho... a že měl dobré stránky, zůstává pravdou) a osobní svobody do jedné formičky ☺.

Matěj

Té chudince/mrzáčkovi byly dva roky, když na ni neonacisti hodili zápalnou lahev. Nejen Šebeb je národ, ale také ti lidé, kteří nesdílejí váš názor, Matěji. Chcete je škrtnout z národa? Jak? Shodneme se na tom, že SNS se za národ

nebije. Podle mě národu škodí. Škodí národu taky každý umělec, sportovec, vědec, ..., který nesdílí vaše hodnoty? Je jich mnoho. Co s nimi?

Ano, Platón řekl, že *Demokracie není schopná respektovat nadřazenost některých jedinců a některých způsobů života nad jinými. Také řekl, že demokracie, tak jako jiné formy vlády, nese v sobě plán sebezničení, svůj přerod v tyranii.*¹⁸ Co považujete za alternativu demokracie? Absolutistickou monarchii? Kterou, v dnešním světě? Možná existuje něco jako aktivní sociální učení, které je v demokracii realizovatelné (střídání mocenských elit, kontrola moci pluralitními médii a veřejným míněním, nezávislost exekutivní, právní a parlamentní moci), ale nechtěl jsem se pouštět do poučování.

Ano, namísto DS máme teď DSSS. Věděl jsem, že jeden zákaz nezmění lidi. Jde o permanentní konflikt a je dobré, že je.

Člověk s pochybnostmi by neměl být ostrakizován. Média jsou ale zvláštní svět. Za vlády jedné strany a jedné pravdy byla ostrakizace lidí s pochybnostmi normou. V demokratických poměrech vstupují do hry také nekalé zájmy... Určitě ale dávám přednost druhému před prvním.

Fedor

Co myslíte, jakou veřejnou podporu má upalování lidí zaživa? Moc velkou asi ne..., protože činy, jako jsou tyto, všichni spěchají okamžitě odsoudit (alespoň na něčem

se společnost shodne), což je samozřejmé a také správné. Na druhé straně každý div trvá den dva, a když dojde na lámání chleba, nemyslím si, že bude většinu společnosti (žádní liberální úchyláci a etnomasochisti) bavit dívat se na popálené dítě a sypat si popel na hlavu, jaká jsme netolerantní společnost déle než den dva. I kdybyste z ní vysekali živý památník, nic to nezmění na tom, že cigánský problém je problém. V tomto případě neexistuje „my“ a „oni“, i když se to samo nabízí. „My“ jako slušní lidé, kteří si váží bla bla a cítí bla bla..., a „oni“, lidé upalující děti, neonacisti, bla bla... Chápu, že jedna konkrétní lidská bytost se jménem a historií má zničený život kvůli bandě debilů, ale tady na východním Slovensku jsou desetitisíce cigánčat bez fyzických handicapů, které mají, ehm, velmi nepříjemné startovní podmínky, které tato Natálka svým způsobem všechny překonala. Vyroste z nich jen další generace parazitů a lidí popisujících bílé stránky černých kronik.

Alternativou demokracie/plutokracie by mohla být i absolutistická monarchie, i když je to blbé, je to lepší alternativa, protože za předpokladu, že vládce není bláznem (ve smyslu deficitu), je více spjat s národem a nemusí se bát podívat za roh. Jakou má demokracie odpověď na vymírání bílého muže? Jaké jiné státní zřízení by toto téma obcházelo?

Většina jsou plebs. Možná to neplatí o Židech, ale o mém národu a ostatních evropských národech, které ovlivnila konzumní doba, to bohužel platí. Nezávislost soudní moci, pluralitní média... možná jsem příliš citlivý, ale rozhodně a dramaticky vnímám rozdíl mezi

tím, co je deklarované, a tím, co je skutečné. Která naše média hlídají pluralitu? Zdá se to jako určité civilizační specifikum, že jsme nuceni žít v rozporech, ale pak se nemůžeme divit, že si jedna třetina obyvatel myslí, že si Amíci shodili Dvojčata sami a holocaust nebyl, a část je přesvědčená, že Němci dělali ze Židů mýdlo (to tvrdily učebnice) a Arabové jsou sexuálně frustrovaní chudáci.

À propos: Čtu právě Foucaultovu *Psychologii a duševní nemoc* a mezi různými „nemocemi“ jsem našel sebe i všechny, které znám ☺.

Matěj

Jsem si jistý, že nenávisť není program. Ani strach. Zdá se však, že tyto dvě emoce patří mezi nacionalisty (spolu s konspiračními teoriemi) k základní výbavě.

Jistě, když se začtete do většiny učebnic klinické psychologie, najdete u sebe příznaky všeho. Stejně tak u lidí, které znáte. Jako když se začtete do čehokoli jiného a později zjistíte, že selektujete podle vlastního nastavení.

Fedor

Už jsem dostal echo, že jste to hodil na blog. Proběhl jsem to a... reálie jste vynechal. Tak děkuji. Jen to může vypadat, jako byste neměl o čem psát.

Matěj

//////////

Ano, Matěji, navzdory tomu mám však pocit, že ten text smysl má.

Fedor

//////////

Dal jste tomu přímo akční podobu. Jevím se nebezpečně a ta výzva v závěru... No paráda. To, že se cítím dezinterpretovaný sám sebou, je už ale můj problém.

Matěj

//////////

Jenže s tím, co cítíte, já nic nenadělám.

Fedor

//////////

Četl jsem váš text o populismu (<https://web.archive.org/web/20110812135638/http://blog.aktualne.centrum.sk/blog/nos.php?itemid=742>) a nejvíc mě zaujalo to kritické myšlení jako základní vybava pro demokracii, resp. nadkritická masa občanů s kritickým myšlením. Bohužel 80 % (velmi slušný odhad) populace na to není vybaveno, ale nevědí o tom. A tito retardi reagují jen na populismus a světlo. Výhledově to bude ještě horší (vize EU 2020), 40% lidí má mít vysokou školu, ženy mají tvořit polovinu

kvót v politickém systému... no zkrátka, finiš Evropy. Tyto fantasmagorie jsou mimo mou bohatou fantazii. Nemyslíte, že tak, jak se vesele používá maďarská karta, cigánská karta, se vesele používá také nacistická karta? Není strach z nacistů také jedna ze spikleneckých teorií? Takové a jiné podobné blbosti mi víří v hlavě.

14. březen (den vzniku válečné Slovenské republiky):¹⁹ Proč jste tam šel? Chápu smysl protidemonstrace, ale není mi vůbec jasné, zda to byla demonstrace proti prvnímu státu nebo jeho režimu nebo válce nebo jen protidemonstrace. Nesnižuje se intelektuál k populismu a zevšeobecnění, když nazve fašistickým stát, který fašistický nebyl?

A ještě bych rád věděl, jestli existuje nějaký scénář, který by mohl Tiso²⁰ reálně naplnit a vyhnout se popravě i kopancům do své mrtvolky. Zevšeobecnění je extrém a dává legitimitu opačnému extrému.

Salute, Matěj

Fakt si nedělám iluze o tom, že schopnost kritického diskursu je všeobecně rozšířená. Taky si nemyslím, že v době, kdy o výsledcích voleb rozhodují kampaně a marketing, politici odolají lákadlu využití laciných zbraní.

Dál: Myslím si, že odpor vůči nacismu je motivován historickou zkušeností. Jde o empirii, ne o konspirace. Romové bílé nikdy do koncentráků a plynových komor nehnali, například.

Protidemonstrace 14. března byla reakcí na výzvu Pospolitosti.²¹ Její mailová podoba byla jednoznačná. Podobně jako webová stránka Pospolitosti. To není o vejci a slepici.

První Slovenská republika byla fašistickým státem. Tiso se mohl řídit doktrínou svého náboženství, a ne ideologií Říše. Prostor rezignovat měl. Byl však loajální až do samého konce.

Zevšeobecnění je zevšeobecnění. Vcelku legitimně s ním zachází také věda. Jde spíše o předmět a způsob.

Fedor

No škoda, že mi ten (v)tip nevyšel. Byla by to krásná satisfakce, mít tak pravdu. To pokušení je pro politiky bezesporu určitě obrovské ☹. No, nasmějeme se ještě dost. Však se blíží volby.

No určitě je odpor k nacistům vyvolán zkušeností, jenže žádní nacisti tu nejsou už hodně dlouho (chlapci z Pospolitosti, SNS, Jobbik, ... to přece nacisti nejsou, minimálně formálně ne) a s nacistickou kartou se hraje vesele. A nacistická karta operuje kromě strachu s ještě lákavějším trumfem — s vinou. Proč by se měl gymnaziální student po přednášce o historii Slovenského státu cítit vinen nebo se stydět? Co má člověk, narozen o tři režimy a tři generace později společného s utrpením lidí, již jsou dávno mrtví? K čemu je dobré vydupávat si takovou pozornost? Humanistická odpověď je jasná. Jak ale vysvětlit

motivы sionistického hnutí, které s mrtvými jen hanebně handluje? Jak je možné, že jedna křivda (Benešovy dekrety) je mrtvá, zatímco jiné viny nikdy nezemřou?

Vycházela-li vaše protidemonstrace z poselství Pošpolitosti (mírně řečeno přitažené za vlasy), tak to pak bylo v pořádku. Není to o vejci a slepici, ale takový Peter Getting (skvostné články o Matici, Slovenském státě, nacistických pohlavárech, Tisovi) je slušný fanatik, který ani zájem o objektivitu nepředstírá. Nejsou lidé jako on jen Kotlebova vejce?

Tiso měl prostor na rezignaci, ale po jeho rezignaci by se bylo k moci určitě dostalo tzv. radikální křídlo. Nezapomínejme na prezidentské a resortní výjimky. Viděl jste ten německý film o Terezíně? Protože tak, jak to bylo v tom filmu, to bylo ve skutečnosti podsouváno celému světu. U Tisa nenajdeme Jidášův komplex, dobře známý z normalizace (když to nevezmu já, přijde větší svině), on prostě pouze dělal, co mohl, a svou úlohu bral zodpovědně do konce.

Najděte si ve slovníku, co je fašismus, nebo si doplňte vzdělání, protože první Slovenský stát fašistický rozhodně nebyl. Chápu, že vám jsou nuance u prdele, ale historie ukazuje své zoubky a nová generace historiků tvrdí, že vznik Slovenského státu byl optimálním řešením. Komu by to prospělo? Bylo by to pěkné, kdyby Slováci řekli skupinové NE! deportacím, hlavně takto s odstupem času se to jeví jako lákavá možnost, ale kromě toho, že to bylo nemožné, k tomu nebyla ani vůle. Nechci jitiřit zahojené rány slovensko-židovského spoluzití, ale pokud 4% obyvatelstva, z nichž tady naprostá většina byla jen

100 let (emancipace — povolení přístupu), vlastní 39% veškerého hospodářství, tak se ta 4% nemohou divit, že po nich zbytek krajiny pokukuje (nemluvě o loajalitě Židů ke Slovensku za Uherska a těsně po něm). Křesťanství bylo možná méně pokrytecké než dnes, ale očekávat od bídné masy ušlechtilé činy a těžké morální postoje... no, naivní. Nechápejte mě zle, já jsem si plně vědom toho, že Židé vděčí za svou prosperitu také tomu, že nemají silné vazby na domácí obyvatelstvo a že je to podstatná část skupinové strategie — nezazlívám, však vám to pomohlo přežít, ale pak se netvařme, jakým příspěvkem tady Židé byli. Ono totiž, i Štúrovy knihy (*Slovanstvo a svet budoucnosti*) mají své (na dnešní poměry trestuhodné) antisemitské pasáže. Dostojevskij dtto. I Šrobár. Naše spolužití nebylo bezproblémové. To je důvod, proč se mi líbil ten Imre Kertész, proto, že se odmítal jednoduše smířit s tím, že je nevinný.

Romové gádže nehnali do táborů, protože k tomu neměli příležitost — to pomalé vyžírání, obtěžování a hanba jsou snad horší. Nejsmutnější je to, že ti lidé mají potenciál být produktivní, jen namísto toho parazitují.

Matěj

Proč by se měl student na přednášce o Slovenském státě stydět? Důvody zájmu o dějiny přece pramení jinde. Teda alespoň doufám. Totéž platí také o tom oceánu krve, které lidstvo prolilo napříč dějinami.

Ano, Matěji, Tiso měl možnost rezignovat. On ale držel lajnu do úplného konce. V souvislosti se státem, kterému byl prezidentem, se vážně nechci pouštět do diskuzí o definicích. Jako fakt ale chápu to, že to byl stát nedemokratický (jedna strana a její gardy), lokajský (existoval díky Hitlerově Říši), nepřátelský k vlastním lidem (Židům, Romům, Maďarům, Čechům), zločinný (posílal je do vyhnanství či na smrt), směšný (vyhlásil válku celému světu včetně USA), zlodějský (arizace) a tak dále.

Fedor

Nemyslel jsem regulérní přednášku z dějin... Myslel jsem to tak, jako když se do školy nasáčkuje nějaká nevládka útočící na city. A co si budeme nalhávat, neomarxistický liberál nemá o objektivitu zájem.

Ale přece to, že Tiso vydržel do samého konce, mu naopak přidává. Však farizej rukama nelomí. Tou dobou byly nedemokratické téměř všechny státy světa. Stav Evropy v době války: 2 až 3 demokracie, a to počítám i tu Benešovu probační, šest monarchií a zbytek fašistické režimy a bolševici. Jedna strana široko daleko byla v té době standard a formálně HSLŠ absorbovala všechny legální politické strany. Gardy také patřily k době.

Lokajský byl a nic jiného mu nezbylo. Hitler vytvářel novou Evropu na podobných principech, na nichž vytvářel síť institucí v Německu. Vycházel ze vzájemného soupeření a soutěžení a ze vzájemného strachu z autority

„o jedno vyšší“. Každopádně nám dal státnost, a to je podle mě ten bod, který stát diskvalifikuje v očích veřejnosti, ale Hitler byl ve své podstatě jako mesiáš.

Nepřátelský k vlastním občanům: no ano, ale protižidovské zákony²² (omezující disproportční zastoupení Židů) byly zákony už z dob Beranovy vlády v době existence Československa (druhá republika). Benešovy dekrety se s Maďary a Němci také nemazaly. Byl to národní — stavovský stát, který trval po dobu nejbouřlivějšího období dějin.

Vyhlásit válku USA byla důslednost ☺.

Zlodějský — ještě jednou: pokud 4% obyvatelstva vlastní 39% všeho, který malý stát by odolal, pokud by šlo o menšinu více či méně nepřátelskou vůči státnosti a nepohodlnou z hlediska geopolitického?

Zločinný — když se Vrba ozval, deportace se zastavily²³.

Nechci dělat advokáta historii. Faktem však zůstává, že ničemu z toho se z hlediska slovenské perspektivy nedalo zabránit. Snahu Slováků o nápravu ilustruje největší počet spravedlivých mezi národy a postavení, které je spolu se státností (i když ji udělil Hitler) základem státnosti dnešní. Přestože rozdělit republiku nechtěla většina ani v roce 1939, ani v roce 1992, dnes se už i od těch největších kritiků ozývají smířlivé hlasy, že to přece jen dopadlo dobře. První Slovenská republika jasně ukázala, že si dokážeme vládnout sami (ve strašlivém kontrastu k době, kdy tady museli být převážně jen čeští úředníci). Teď to bude znít strašidelně, ale přijde den, a výhledově vy už nebudete naživu (možná ani já ☺), a první státnost

kriminalizovaná nebude a oficiálně se uzná jako optimální řešení (z nouze ctnost).

Četl jste někdy něco od luďáků? Třeba Sidorovy paměti (vyšly nedávno v ÚPN). Nebo něco od Ďurici, Vnuka a spol.? Mně nedělá problém zařadit v rámci plurality jejich vidění událostí do souvislosti s tím, jak věc viděl Kamenec nebo zahraniční autoři nebo noví autoři (Lacko), dokonce i bolševici mají zajímavou tezi (nebereme-li v potaz ten balast).

Matěj

Nevím, jestli do škol chodí nějaké nevládky útočící na city. Spíš si myslím, že ne. Z vlastní zkušenosti vím, že na přednášky a diskuze si zvou jednotlivce. Například mě. Také vím, že výuka dějin není silnou stránkou slovenských škol.

To, že Tiso v posledních dnech vlády popřál mnoho úspěchů Hitlerovým nástupcům, mu nijak nepřidává. Ano, v tom čase nebylo mnoho demokratických režimů. Meziválečné Československo k nim patřilo. „Absorbovat“ nebo zrušit všechny legální politické strany je jedno a totéž a vytvořit k tomu vojenské gardy je už jen poslední tečka designu totalitního státu.

Ano, Hitler byl pro mnohé Němce mesiáš. Pro ty ostatní bylo po ruce gestapo. Ano, Slovákům dovolil vlastní stát. Tady někde vidím zárodek kulturního genotypu, který na Slovensku přetrvává. Asi by však bylo dobré dívat se sociologickými očima na jeho nositele.

Protižidovské zákony si, Matěji, přečtěte. Já jsem je četl. O této věci vážně nemá smysl diskutovat. Ani o majetkových disproporcích. Nebo se pustíme do uvádění příkladů? Zákaz školní docházky pro malé děti. Zákaz výkonu povolání. O vysokém počtu spravedlivých na Slovensku vím. Dokonce jsem jednomu pánovi Rónovi vydal v nakladatelství G plus G knihu, v níž vzdává hold těm, kteří se zasloužili o to, že přežil. Víím, že jich bylo a je hodně, a hluboce se před nimi klaním.

Účelem Vrbova reportu bylo zabránit deportaci maďarských Židů. V roce 1944 to však v době fašistického režimu Maďari zvládli za pár měsíců. Deportace na Slovensku byly jen pozastaveny a to nikoli jen na základě Vrbovy iniciativy.

Nemám k samostatné Slovenské republice negativní vztah. Akceptoval jsem rozpad Československa. Negativní vztah mám k Mečiarovi, Slotovi a Ficovi, ..., ergo k části slovenských politických elit. Škodí národu, o němž tolik mluví. Ani tuto emoci bych ale neklasifikoval jako nenávisť. Konečně, v tomto ohledu asi vážně nepatřím k minoritě.

Matěji, četl jsem v životě mnohé, včetně Goebbelsových deníků, Hitlerova *Boje a hory* podobných textů. Vynechal jsem ale Vnuka, Ďuricu, Kirschbauma. Nejsm historik a knihy na čtení si vybírám.

Fedor

Teorie o vzniku „kulturního genotypu“ mě zajímá. Jak to ovlivnilo vznik státu z Hitlerovy vůle? Uniká mi sou-

vislost a rád bych se dověděl víc. Já jsem přišel s vlastní teorií chudoby zažrané do genů. Vlastně vždy, když o tom přemýšlím komplexně (proč sebou necháváme zametat), vyvstane mi v hlavě teorie jednoho středověkého cestovatele, který „Slovácko“ popisuje jako „*mizéria plebs*“.

Masaryk se sám ve svých pamětech (i rozhovorech s Čapkem) ostýchá nazvat 1. ČSR demokratickou republikou. Užívá termínu „s omezením“, „probační“ atd. Upřímně si myslím, že 1. ČSR je glorifikovaná hlavně z nostalgie, a proto, že k Židům byla skutečně šlechetná. Masaryk se nikdy netajil svými sympatiemi k sionismu. ČSR tak byla první země, kde se dala vybrat z národností i ta židovská.

Goebelsovy deníky od Irvinga? Případal vám jako duchovní otec revizionismu?

Matěj

Teorie memů má počátek v práci filozofa K. R. Poppera. Do vědy však pojem mem zavedl Dawkins a do ucelené teorie ho rozvedla Susan Blackmoreová. Oba jsou přírodovědci. Jde o nějaký kulturní ekvivalent genů. Replikuje zkušenost, paměť, poznatky... možná je to jen metafora. Třeba rozvést?

Demokracii asi není třeba chápat jako stav. Je to proces, jehož atributy jsou od Aristotela neustále v pohybu. I demokracie s omezeními, probační, slovenská, indická jsou demo-kracie. O Masarykovi se říká, že nebyl nijak

velký milovník Židů. Ve chvíli, kdy měl být popraven Žid obviněný z rituální vraždy, však nedokázal mlčet. Pro něj to bylo věcí principu. Národ po něm tehdy plival.

Dvoudílné Goebbelsovy deníky (z počátku 30. let) vyšly loni v Našem vojsku.

Fedor

Měl jsem na mysli, jak konkrétně se mohl degenerativně projevit vznik států z Hitlerovy vůle na „kulturním genofondu“. Naznačil jste, že dopad to má i na dnešní „elitu“. Rozveďte to, prosím. S touto teorií už jsem se setkal.

No, Masaryk a případ té Anežky Hružové,²⁴ nevím, zda ho národ pomluvil, ale určitě mu to pomohlo v kariéře. Možná i více než obhajoba Chorvatů.

Ach tak, tyto deníky ☹. Doufal jsem, že jsou to ty od Irvinga (byla to vlastně biografie) a že máte nějaký protiargument, protože i přesto, že ho všude řeší (mainstream à la *SME*) jako fašistu, revizionistu a podobně. Argumenty jsou slabé a v náznacích (jako náhodou — většinou se ani neobtěžují, mám silný pocit, že ti naši novináři jen přepisují zahraniční články). A potom mi nějaký obézní tupec v ponču v *Artforu* řekne, že oni takové autory nemají rádi.

V Košicích je jaro. Přeji pěkný večer.

Matěj

Projekt třetí říše nespadol z nebe. Náznaky vzniku tohoto typu mytologie a ideologie jsou už z 19. století. V hlavách některých z elity dál přežívají. V některých jako instrumentální záležitost (cesta k profitu a moci) a v některých jako stav mysli, vidění světa, optika.

Za časů Masaryka se filosemitismus nechápal jako cesta ke kariéře. On v konečném důsledku ani filosemita nebyl. Možná právě toto je ten moment, který odliší státníka od politika. Státník dokáže jít i proti většinovému názoru, a dokáže ho dokonce artikulovat.

Včera jsem začal číst *Mosty z chudoby* (Payne, DeVole, Smith) — vyšlo to v Košicích a vydání iniciovala neziskovka, která odvádí pouze dobrou práci. Ta kniha mě asi bude bavit.

Dnes bylo jaro i v Praze, jen jsem seděl příliš dlouho u zubaře.

Fedor

Dobrý den,
rád čtu váš blog. Myslím, že se nemáme moc o čem bavit, a přišel jsem na to proč. Vaší filozofií je antropologie, kognitivní vědy a meditace. Já mám biografii, Stalina, Hitlera, Lenina, Pol Pota, Goebbelse, Göringa, Machiavelliho a římské císaře. Vždy, když někde narazím na Stalinovy praktiky trestání všech těch intelektuálů okolo, tak si vzpomenu na vás (vlastně celou „Timurovu partu“) a Mečiaru. Mechanismy moci nepřčtete z ničeho tak dobře jako z historic-

kých souvislostí. Proto budu vychovávat svého syna tak, aby historii chápal jako alternativu k filozofii. S bojovými uměními ale souhlasím bez výhrad: neznám smutnější individua, než byli Egon Bondy nebo Sartre — vyzývali k revoluci, ale každý dělník by je bez problémů znásilnil.

Zmatené? Ano.

Cítím ve vzduchu krev — společnost se radikalizuje, jsem šťastný, že už i posledním debilům dochází, že SMER a SDKÚ je prašť jako uhoď, a když se Fico s Dzurindou po volbách obejmou, tak to bude úžasné.

Omluvte expresi, prosím, a přeji pěkný den.

Matěj

P. S. Četl jste Hamsuna a jeho *Po zarostlých stezkách?* (Proč už se nerodí tak velcí muži?)

Však i já si s vámi píšu rád, Matěji. Dialog má smysl vždy jen tehdy, létají-li třísky. Možná to ani už není dialog, když lidé vyznávají příliš odlišná paradigmatata, ale nutí to formulovat vlastní stanoviska.

Na historii mě mate, co řekl Dušan Třeštík: „*Historici jsou poplatní aktuální moci a vlastním předsudkům.*“ Na základě toho, co píšou o nedávné minulosti, můžu jen potvrdit.

Cítím ve vzduchu cosi z 20. a 30. let. Rád bych se mýlil. Hamsuna si seženu.

Zdravím, Fedor

Ale prosím vás, jako by snad filozofie nebyla jen služkou poplatnou moci — dnes je to liberální demokracie (s různým přidělem občanských práv pro radikála a konformistu) a v Sovětském svazu to byl marxistický dialektismus (Sovětská akademie věd a Institut Marxe, Engelse a Lenina přece nemohou lhát) a ještě dříve to byli křesťané (jak já je nesnáším). Řekl mi jeden historik, že jen velmi mladí nebo naopak velmi staří historici si myslí, že mají pravdu. Ona intelektuální poctivost je asi i tak chimérou ve světě interpretů.

Nicméně žijeme v době, kdy se paradigmatata budou lámat a to je dobře, bez ohledu na to, bude-li to jako z roku 1848 nebo jako z roku 1930. Nebojte se koncentráků... já se gulagů také nebojím (dnes by to bylo zbytečné, protože sytý otrok se nebouří). Ale vy jste tu prognostik. Ne já ☺.

Jinak v Rusku se přepisují dějiny 2. světové války (viz Mark Solonin). Byla by jistě celkem sranda si pozjišťovat, z jakých komunistických sraček si dnešní páni docenti dělali své tituly.

Salute, Matěj

Však ano, i já si vybírám, z jakých filozofů budu číst. Přičemž nejvíce filozofie nacházím u dobrých spisovatelů, společenských vědců a přírodovědců. Souhlasím i s tím, že intelektuální poctivost je problém. Možná i proto, že

každý intelektuál v sobě nosí zvnitřněnou představu světa (když už je odolný vůči vnějším tlakům). Měl vyložit karty na stůl hned na počátku a vše by bylo OK.

Osobně si myslím, že stanovovat prognózu nastupujícího paradigmatu je nepatřičné (jinými slovy na hovno). Velká neznámá.

E.

P. S. Náš film je ke zhlédnutí zde: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10262387645-kratka-dlouha-cesta/>.

Ach jaj, pane Gále,
já se vás nechci dotknout, ale první polovina roku pětáctýřicátého byla tak všeobecným armagedonem, že osud vašeho otce z tohoto rámce nijak nevyčuhuje. Kdysi, předtím, než jsem se stal radikálem, jsem se dokázal rozlítostnit nad popisy milionů a milionů civilistů, kteří žili ve svých domech po desítky generací (že nejde o Židy a Cigány, je doufám jasné) a svinským krokem utíkali stejným směrem a za téže zimy z dosahu Rudé armády. Snad s jediným rozdílem, a to tím, že na pochody vězňů útočili hloubkoví stíhači omylem, přičemž žebříňáky naložené dětmi byly legitimním cílem.

V kontextu armagedonu posledního válečného roku jste z toho vyšli jako big happy family (dvě děti narozené v ghettu přežijí válku spolu s matkou a otec zemře při pochodu na západ na sklonku války, a to jde o Židy, při-

čemž dnes už všichni víme, kdy bylo vymyšleno slovo holokaust, že Němci neměli jiné starosti, než jen minimálně od roku 1933 připravovat vhození všech Židů do pecí).

Ale jako propaganda je to hezký film. V Americe bude mít nepochybně úspěch.

Matěj

Je to příběh jednoho člověka, Matěji. Myslím si totiž, že v jednom příběhu může být (a taky že je) celý armagedon. Určitě jsem ho netvořil jako propagandu a určitě to ani propaganda není.

F.

Dobrý den, Matěji,
odevzдал jsem do nakladatelství Academia knihu svých vzpomínek, meditací a všelijakých střípků. Vyjde koncem dubna. Jedna z kapitol obsahuje i tu část našeho dialogu, která je na mém blogu. Zbytek jsem, na vaše přání, nechal tak. Před zveřejněním jsem dal knihu přečíst svým dvěma kamarádům. Zdálo se jim, že je to dramatický text. Myslím ten náš společný. Podobný názor měla i redaktorka. Chci poděkovat za tu možnost pohovořit si přes barikádu. Podle mě to mělo a má smysl.

Zdravím, Fedor

P. S. Tento rok, zdá se mi, melu z posledního — dokončíme film o Natálce. Asi uděláme hodinový dokument

o rozpadu Československa a s kamarádem píšeme krátkou studii o stárnutí, umírání a smrti. S Peterem Zajacem se střídáme v psaní glos pro *.týždeň*. Na příští rok si plány nedělám. Jen bych byl rád, kdyby se dařilo rodině.

Tak teď už jste použil ty mé výplody ducha bez jakékoli konzultace. Tož mi připravte jeden výtisk s věnováním, protože tantiémy a honoráře z toho asi nevytluču.

V podstatě je mi jedno, co všechno jste tam z těch mých e-mailů importoval, ale zjevně to bude nejpoutavější část knihy (možná bychom mohli považovat o komediálním duu), tak ještě štěstí, že jsem se nepředstavil.

Pokud bych měl dodat k naší komunikaci jedinou poznámku, zněla by takto: 3 roky jsou pro člověka, kterému je 24 let, dlouhá doba, pro chlapa, kterému táhne na 70, je to jedno roční období. Takže moje názory se dost upravovaly, přehodnocovaly, modifikovaly, ukázaly se nezcestné atd., ale vy jste zůstal při svém. Lépe než jako blbec z toho nevylezu.

S pozdravem, Matěj

Použil jsem, Matěji, jen ty části, které byly na mém blogu, a k tomu jsem měl váš souhlas. Zbytek jsem nepublikoval. O honorář se s vámi klidně podělím. Činí 10% z tržeb, což u tohoto typu literatury činí asi tisíc prodaných knih. Cenu

si najdete na webu nakladatelství. Svůj podíl na celkovém počtu stran si jednoduše spočítáte. Pokud nepřijdete na autogramiádu, najdete knihu v obálce v knihkupectví.

Díky za spolupráci, fakt.

Fedor

Tak rychle zapracujte na tom, aby se z toho stal bestseller, protože se mi už fakt nechce chodit do práce. Já mám z této „spolupráce“ silný pocit, ani nevím, jak to nazvat: nenaplněných možností. Protože pokud bylo cílem porozumění, tak jsme se minuli, a ani nemám pocit, že by se nám nějak extra podařilo prorazit bariéry. Čím jsem mohl být objevený, vyjma toho, že mé názory nekorespondují s mainstreamem, netuším.

Tak mnoho úspěchů v tomto roce nabitém akcemi.

Matěj

Většinou se, Matěji, bavím s lidmi, kteří jsou jako já. Netvrdím, že ne polemicky, ale stále jako by z jednoho soudku. Naše dopisování mě donutilo přemýšlet trochu jinak. Díky vám jsem si přečetl pár knih, které bych jinak nečetl. Nemluvně o tom, že jste byl zdatný partner. Občas jsem měl pocit, že až příliš. A to je fajn. Pro mě fajn.

Fakt, že ani já, ani vy, jsme během dialogů nepřekročili svou stranu barikády, se zdá být normální. Mám takový

pocit, že až se střetneme na bojišti, odložíme zbraně a na chvílku si popovídáme. Aspoň chvílku. Pak si každý budeme bránit své pozice. Je dost pravděpodobné, že vzhledem k velkému věkovému rozdílu a momentálně se vyvíjející situaci, odejdu poražený. Ale nerad bych. Nešlo by totiž jen o mě, ale také o mé blízké a hodnoty, které vyznávám.

Mám naplánované, Matěji, tři promo akce: v Praze, Bratislavě a v Košicích. Ozvali se také z rádia a dělal jsem rozhovor s Tomášem Galisem ze *SME*. Tím pravděpodobně končím. Tento typ interakce jsem považoval za svou povinnost vůči knize, již jsem vydal, stejně jako vůči vydavateli, který nese finanční riziko. A fakticky i vůči sobě samému, když už píšu, ať to lidi čtou a kupují.

Zdravím, Fedor

Aha, zapomněl jsem na náš bestseller. Pojďme pokračovat v diskuzi. Jen nevím, zda to bude bestseller a jak daleko to dotáhneme. Začal jsem právě s jedním kamarádem psát knihu o stárnutí, umírání a smrti. Skvělé téma. Můžeme se, tuším, shodnout alespoň na tom, že tyto tři pojmy představují jedinou absolutní jistotu.

Fedor

Izraelský Žid natáčí film o antisemitismu. Mohlo by vás to zajímat. Možná bychom mu v tom dokumentu mohli po-